

FREUD IN NEDERLAND

Perdu

Schaamte

De Stichting Breukvlakken organiseert in nauwe samenwerking met Stichting Perdu, in vervolg op de series over 'Angst' en 'Woede' vier avonden rond het thema 'Schaamte'

Je moest je schamen.

Ieder mens kent schaamte: het is een normaal gevoel. Terwijl je het liefst zou willen verdwijnen, word je jezelf juist intens gewaar, je hebt te kampen met een overmaat aan prikkels, met blozen, met zweten, met slecht afgegrensde woede, kortom je voelt je overmand door gewaarwordingen.

Schaamte als emotie wil je zo vlug mogelijk kwijt, het gevoel doet pijn. Daarvoor gebruik je de klassieke afweermechanismen als ontkennen, afwijzen, verdringen, verschuiven en het rationaliseren van schaamte, het goed praten.

Schaamte is sociale pijn. Wat er nog van je over is, voelt zich onmachtig, object van minachting, verlamd, passief geteisterd door pijnlijke autonome reacties. Wanneer je je schaamt heul je, tegen beter weten in, emotioneel met de vijand die jou waardeloos vindt. Er is geen ruimte meer voor begrip voor jezelf.

Het zijn de ogen van de ander die je beschamen. De blik van de ander begint bij de moeder, vader, verzorger, opa's, oma's, de gemeenschap: door hun blikken en woorden leer je hoe je je moet gedragen om erbij te horen. Wat je kan zeggen en waarover je moet zwijgen.

Schaamte fungeert als olie in een samenleving. Het houdt mensen op hun plaats. Maar er kunnen kenteringen komen in wie de macht heeft wie te beschamen. # Me-too is een voorbeeld hoe machts-en beschamingsverhoudingen kunnen veranderen.

De schaamteloosheid kan een afweer zijn waardoor iemand de schaamte die anders ondragelijk is, zelf niet voelt, maar bij omstanders oproept, "de plaatsvervangende schaamte."

Hoog tijd om ons te verdiepen in Schaamte

Met deskundigen, de psychoanalyse en cultuur gaan we de 'schaamte' te lijf.

De vier donderdagavonden vinden plaats in Perdu en zullen tegelijkertijd via een livestream te volgen zijn. Het programma duurt van 20.00 tot 22.00 uur.

Donderdag 18 januari 2024

Uitsluiting en Schaamte

Wouter Gomperts

Beschaamd verzwegen? Over etnische verschillen in de psychoanalytische behandelkamer

Etnische verschillen worden in een moderne samenleving als de onze veelal óf beschaamd verzwegen óf op een grove manier tot uiting gebracht. Sinds meer dan honderd jaar zoeken psychoanalytici naar manieren om met moeilijke gedachten, gevoelens en impulsen op een andere, betere manier om te gaan dan ze weg te werken of destructief uit te leven. Nu staan we voor de uitdaging in de therapiekamer naar manieren te zoeken om met een zekere vrijmoedigheid te praten over de beschamende gevoelens die etnische verschillen met zich mee kunnen brengen. Wat kunnen we dan tegenkomen? Wouter Gomperts gaat aan de hand van drie klinische vignettes ('Aziza', 'David' en 'Els') na wat zich in en tussen de patiënt en therapeut voor kan doen als zij in etniciteit verschillen, en hoe je daar als analyticus mee om kan gaan.

Dr. Wouter Gomperts (1951) werkte jarenlang bij de Universiteit van Amsterdam en het Nederlands Psychoanalytisch Instituut. Nu werkzaam als psychoanalyticus, leertherapeut en supervisor in eigen praktijk.

Maggie Eybrechts

Schaamte in de ogen kijken.

Over schaamte en schaamteloosheid in machtsverhoudingen bij etnische verschillen. Schaamte kan, mits het dragelijk is, ons in toom houden, ons brengen tot meer menselijkheid en empathie. Schaamteloosheid kan daarentegen tot zonden, gewetenloosheid en ongeremd gedrag aanzetten. De bruisende levendige overmoed staat zelfreflectie in de weg. Wat op zijn beurt weer juist diepe (onbewuste) schaamte kan voeden. Is het gewicht van schaamte om deze aan te gaan dan te groot?

Maggie Eybrechts gaat, met een psychoanalytische blik, op zoek naar de destructieve kanten van schaamte en schaamteloosheid in contact tussen mensen op maatschappelijk niveau.

Maggie Eybrechts studeerde zowel organisatiepsychologie, klinische psychologie en deed een opleiding tot psychotherapeut. Ze heeft werkervaring opgedaan in de psychodiagnostiek en verslavingszorg. Momenteel is ze in opleiding tot psychoanalytica bij de [Nederlandse Psychoanalytische Vereniging](#).

moderator

Martine Groen

met bijdragen van Valentijn de Heer en Hava Güveli

Valentijn de Heer (1986) promoveerde in groep 4 van de lagere school op een proefschrift over identiteitswanen bij zeedieren. Verder kwam hij niet. De liefde voor taal en bedenksels is echter altijd gebleven. Tegenwoordig schrijft hij columns en korte verhalen en publiceerde daarmee bij o.a. Literair Nederland, Papieren Helden, De Optimist en het Parool. Zijn

debuutroman *Beste mevrouw Eva* verscheen op 5 september 2023 bij Uitgeverij Pluim en wordt zeer goed ontvangen in de landelijke pers.

Hava Güveli (1980) schrijft proza en poëzie. Zij won in 2006 de El Hizra Literatuurprijs. Haar poëzie is beeldend en melodieus. Haar Turks-Nederlandse achtergrond schemert door de inhoud. In 2019 studeerde ze af aan de Academie voor Schrijfdocenten, Dactylus in Amersfoort. Les geven aan volwassenen en kinderen vindt ze leuk. Eind 2020 verscheen van haar de bundel 'Alles wat ik vergeet is mooi meegenomen', uitgebracht door Uitgeverij Van Groningen. Momenteel werkt ze aan haar volgende bundel met als titel 'Zachte vuisten'.

Kaartverkoop: www.perdu.nl

De avonden beginnen om 20.00 uur en eindigen 22.00 uur, de bar is open tot 23.00 uur

Alle avonden zijn per livestream te volgen waarbij u betaalt voor een link.

De link ontvangt u twee uur voor aanvang van het programma.

Prijzen:

Normaal	€ 13,50 per avond	Passepartout voor 4 avonden	€48,50
Studenten, Stadspas en 65+	€ 11,00 per avond	Passepartout voor 4 avonden	€40,00
Livestream	€ 9,00 per avond	Passepartout voor 4 avonden	€32,50

Contact Stichting Breukvlakken

www.breukvlakken.nl

Ralph Levie

ralph@enlev.nl

Contact Stichting Perdu

www.perdu.nl

perdu@perdu.nl